Schipluiden 5 okt 2026

Technische vragen Begroting Midden-Delfland 2027-2030

Naar aanleiding van de begroting hebben wij de volgende technische vragen.

Algemeen en navolgbaarheid

1. Kadernota en coalitieakkoord – p. 4, 7 en 12-13
De begroting geeft aan uitvoering te geven aan de Kadernota 2027-2030 en dat de ambities uit het coalitieakkoord richting geven. Kan inzichtelijk worden gemaakt welke voorstellen en besluiten uit de Kadernota en welke financieel relevante voornemens uit het coalitieakkoord in de begroting 2027-2030 zijn verwerkt, waar deze inhoudelijk zijn opgenomen en welke middelen hiervoor per jaar zijn geraamd?

Het financiële verloop "Mutatieoverzicht gemeenteraad 2027-2030" van kadernota naar de begroting is opgenomen als bijlage bij de begrotingsbehandeling .

De doorvertaling van het coalitieakkoord naar de begroting heeft nog niet plaatsgevonden. Op basis van de besluiten die de raad en het college de komende maanden maken zal dat richting de volgende begroting wel het geval worden.

2. Nieuw en gewijzigd beleid – p. 4-10
Kan worden aangegeven welke activiteiten en financiële ramingen in 2027-2030 betrekking hebben op nieuw of gewijzigd beleid, in welk jaar dit beleid ingaat en welke betrekking hebben op voortzetting van bestaand beleid?

Dit onderscheid kan niet extra worden gemaakt. In de begroting staan de middelen voor al het beleid. In de meeste gevallen liggen daar eerdere raadsbesluiten aan ten grondslag. De grotere mutaties staan genoemd. Een overzicht maken zoals nu gevraagd is niet haalbaar omdat we met en de jaarlijkse begroting, de diverse PBW's en de raadsbesluiten voortdurend zaken aanpassen en er dus geen realistische definitie is van wat dan een mutatie is. Ook zou dan duidelijk moeten zijn wanneer beleid nieuw is en wanneer een stevige aanpassing toch gerekend wordt tot "oud" beleid.

3. College(werk)programma – p. 26
Is of wordt voor de bestuursperiode 2026-2030 een collegeprogramma of collegewerkprogramma vastgesteld? Zo ja, wanneer en op welke wijze wordt dit vertaald in de begroting 2027-2030?

Dit is in essentie een bestuurlijke vraag. Deze wordt niet vandaag beantwoord. Maar morgen (reguliere commissievergadering van 13-10) op basis van de technische vragen.

4. Programma-indeling – p. 5-6 en 20-24
Programma 1 bevat ambities op onder meer wonen, voorzieningen, bereikbaarheid en

duurzaamheid, terwijl de concrete uitwerking en financiële middelen deels in andere programma's zijn opgenomen. Op welke wijze is bepaald in welk programma een doel, activiteit en bijbehorend budget wordt opgenomen en hoe kan de lezer vanuit een doel de concrete uitvoering en financiële vertaling elders in de begroting volgen?

De indeling van de begroting in programma's is gebaseerd op de gemeentelijke beleids- en taakvelden. Per programma wordt conform het BBV beschreven wat de gemeente wil bereiken, wat zij daarvoor gaat doen en wat het mag kosten . De bijbehorende financiële middelen worden opgenomen op de plek waar de betreffende activiteiten en lasten en baten financieel worden verantwoord. U kunt als hier vervolgens per programma de financiële vertaling in de tabellen terugvinden.

5. Investeringen – p. 218-220
Kan bij de investeringen in het meerjarig investeringsoverzicht worden aangegeven bij welk programma, beleidsdoel en/of concrete activiteit deze behoren, of waar deze relatie in de begroting is terug te vinden?

Waar van toepassing is onder de programma's per beleidsveld een tabel met de voorgenomen investeringen opgenomen. De afzonderlijke investeringstabellen samen sluiten aan op het meerjarig investeringsoverzicht. In dit overzicht zijn alle investeringen voor de begrotingsperiode integraal opgenomen.

6. VNG-begrotingsadvies en stelposten – p. 8-10 en 158
Op p. 158 staat dat naar aanleiding van het VNG-advies stelposten in de begroting zijn opgenomen. Welke stelposten zijn opgenomen, om welke bedragen gaat het per jaar en waar zijn deze bedragen in de begroting terug te vinden? Welke adviezen van de VNG zijn niet of slechts gedeeltelijk overgenomen en waarom?

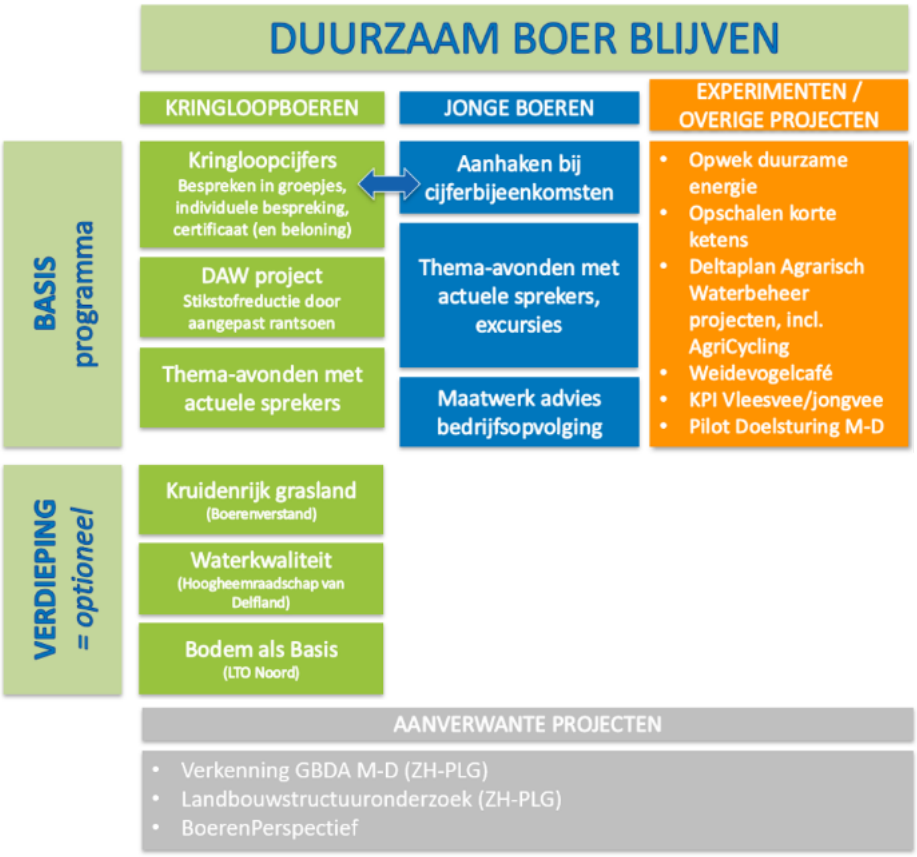
Op bladzijde 8 en 9 wordt het VNG-begrotingsadvies weergegeven. Dat advies bevat drie opties voor een stelpost. Het advies over de stelpost aanvullende maatregelen hebben we niet overgenomen net als voorgaand jaar. We houden uiteraard rekening met de ontwikkelingen, maar ramen op dit punt geen (mogelijke) baten (of lagere) lasten. Dit strookt naar ons inzicht namelijk niet met onze kaders van realistisch en behoudend begroten. Van de stelpost Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd geeft de toezichthouder aan dat zij daar niet mee akkoord kan gaan. Daarom hebben wij die niet opgenomen. De stelpost voor de Huishoudelijk hulp Wmo is toegestaan door de toezichthouder en hebben we opgenomen in de begroting. Voor het jaar 2029 en 2030 is een inkomst geraamd van € 648.931. Deze is te vinden in programma 5 onder het beleidsveld Sociaal domein.

Programma 1 – Vitale dorpen

7. Duurzaam Boer Blijven – p. 22-23
Hoeveel agrarische ondernemers nemen momenteel deel aan het programma Duurzaam Boer Blijven en welk bereik wordt voor 2027 beoogd?

44 van de circa 50 melkveehouders nemen deel aan het zogenaamde basisprogramma. Dat wil zeggen de bedrijfscijferbijeenkomsten met als basis de

Kringloopwijzer (zie figuur voor het overzicht). Je kan echter ook meedoen aan een verdiepingsgroep zonder mee te doen aan het basisprogramma. Dat komt bijvoorbeeld bij één boer voor, dus zo proberen we toch iedereen in de breedte te betrekken. We blijven elke melkveehouder uitnodigen, maar daar zit weinig winst meer te behalen, bijvoorbeeld door beoogde pensioneringen. Naast melkveehouders zijn we ook bezig met het meer betrekken van vleesvee/jongveehouders bij het Duurzaam Boer Blijven programma.

8. Voorzieningenniveau dorpen – p. 23
Zijn er voorzieningen in de dorpskernen waarvan de instandhouding volgens het college onder druk staat? Zo ja, welke? Hanteert het college een minimaal of gewenst voorzieningenniveau voor vitale dorpen en zo ja, welk?

Dit is geen technische vraag, maar een vraag naar de mening van het college.

9. Landschapstafel Bijzonder Provinciaal Landschap – p. 24
Welke projecten of activiteiten worden geraakt door het vervallen van de in 2026 opgenomen baten en lasten voor de Landschapstafel Bijzonder Provinciaal Landschap en worden deze projecten of activiteiten in 2027 voortgezet?

De gemeente is penvoerder van de Landschapstafel Bijzonder Provinciaal Landschap. De uitgaven worden gedekt door bijdragen van de aangesloten partners. De omvang van deze bijdragen en de daarmee samenhangende uitgaven zijn vooraf niet met voldoende zekerheid meerjarig te ramen.

Om die reden worden de baten en lasten van de Landschapstafel opgenomen in de begroting van het jaar waarin de uitvoering plaatsvindt. Het verschil tussen de ramingen voor 2026 en 2027 betekent dan ook niet dat er in 2027 geen projecten of activiteiten worden uitgevoerd of dat deze komen te vervallen. De begroting bevat op dit moment alleen nog geen raming van de baten en lasten van het Landschapsfonds voor 2027.

Programma 2 – Bestuur en dienstverlening

10. Dienstverlening – p. 26-27
Welke concrete resultaten voor de kwaliteit van de dienstverlening worden in 2027-2030 nagestreefd, welke verbeteringen van administratieve lasten, processen en aanvraagprocedures zijn voorzien en welke middelen zijn hiervoor in de begroting opgenomen?

Basis van de gemeentelijke dienstverlening zijn de omgangsvormen met onze inwoners. Dat doen we door te zorgen vanuit oprechte belangstelling zich gehoord voelen en binnen de kaders handelen volgens de bedoeling. Deze werkwijze is vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Dienstverlening 2025-2029 en uitgewerkt in servicenormen en huisregels. Verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening is een continu proces, waarbij werkprocessen worden aangepast en nieuwe wetgeving wordt geïmplementeerd. Hierbij is een heel directe samenhang met Europese en Nederlandse wetgeving en beleid op het terrein van informatisering en digitalisering.

De kwaliteit van de dienstverlening is door college en directie als prioriteit benoemd. De komende jaren wordt gewerkt aan de verdere digitalisering en modernisering van de dienstverlening. Daarbij bestaat een sterke samenhang tussen dienstverlening, informatievoorziening en digitalisering, mede door ontwikkelingen op het gebied van digitale dienstverlening, informatiebeveiliging, gegevensuitwisseling en digitale identificatie. Door deze samenhang en verwevenheid met alle werkprocessen is het niet mogelijk om specifieke budgetten te benoemen die 1-op-1 gekoppeld kunnen worden aan dienstverlening.

Het project Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer wordt verder uitgevoerd (o.a. website pdf omzetten naar E-formulieren en omzetten groepsmail naar algemene mailadres gemeente). Hiermee worden aanvraag- en meldprocessen gebruiksvriendelijker ingericht, neemt de administratieve last af en kunnen aanvragen efficiënter worden verwerkt. Verwachting is dat de implementatie van de Europese identiteit/wallet, Versterking waarborgfunctie Algemene wet bestuursrecht een positieve invloed op de kwaliteit van de dienstverlening hebben. Concrete actie voor 2027 is een extern onderzoek naar de telefonie.

11. Digitale veiligheid – p. 30-31
Op welke wijze wordt in 2027 concreet invulling gegeven aan de genoemde bewustwording over digitale weerbaarheid bij jeugd, jongeren en ouderen en hoe wordt het bereik en effect hiervan gevolgd?

Er zijn geen middelen of inzet vrijgemaakt voor deze bewustwording. We weten dat dit vraagstuk groot is en dat veel partners op het gebied van veiligheid zoeken naar een juiste aanpak. Onze gemeente is daar goed bij aangehaakt maar we hebben nog geen zicht op een concrete rol en aanpak daarbij. We zullen de komende tijd meedraaien in de afstemming op dit gebied en waar mogelijk bewustwordingscampagnes steunen. Vaak zal dat via de "socials" gaan.

Programma 3 – Beheer, verkeer en milieu

12. Wegenbeheer – p. 125-127
Welk kwaliteitsniveau hebben onze wegen nu en welk niveau willen we wanneer bereiken? Is daarvoor in 2027-2030 voldoende geld begroot?

In Q3 2026 heeft een nieuwe weginspectie plaatsgevonden. Deze gegevens worden nu verwerkt voor opname in het operationeel beheerplan wegen, dat begin 2027 aan de raad wordt aangeboden.

13. Doorgaand en overlastgevend verkeer – p. 43-44
Op welke wegen en locaties wil het college doorgaand en overlastgevend verkeer terugdringen, welke maatregelen zijn hiervoor in 2027-2030 voorzien en welke middelen zijn hiervoor beschikbaar? Welke wegen zijn in deze periode voorzien om van 50 naar 30 km/u te worden afgewaardeerd?

De eerste vraag is geen technische vraag maar een vraag gericht aan het college van B&W.

Maatregelen om snelheid te remmen worden waar mogelijk gecombineerd met wegreconstructies. Bij de voorbereiding van een reconstructie wordt beoordeeld of een weg kan worden afgewaardeerd van 50 naar 30 km/u en welke verkeersremmende maatregelen daarvoor nodig zijn. Dit geldt voor de wegreconstructies in het investeringsprogramma en toekomstige reconstructies.

14. Verkeersveiligheid en toegankelijkheid – p. 43-45
Welke concrete maatregelen zijn in 2027-2030 voorzien voor verkeersveiligheid, waaronder op 30- en 60 km/u-wegen, en voor de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een mobiliteitsbeperking? Welke resultaten worden hiermee nagestreefd en hoe wordt de raad geïnformeerd over de voortgang en effecten?

In de periode 2027-2030 worden verkeersveiligheidsmaatregelen waar mogelijk gecombineerd met wegreconstructies. Concreet zijn in de begroting onder andere drempelplateaus aan de Gantel (2027) en de inrichting van zes verkeersveilige schoolomgevingen (2028) opgenomen. Daarnaast wordt bij reconstructies beoordeeld of wegen kunnen worden afgewaardeerd naar 30 km/u en welke verkeersremmende maatregelen daarvoor nodig zijn.

Met deze maatregelen worden lagere snelheden, veiligere oversteekmogelijkheden en minder conflicten tussen verkeersdeelnemers nagestreefd. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een mobiliteitsbeperking, bijvoorbeeld door toegankelijke looproutes en veilige oversteekplaatsen. De raad wordt hierover geïnformeerd via de reguliere planning- en controlcyclus en afzonderlijke besluiten over projecten.

15. Fietsvoorzieningen – p. 44 en 218-220
Welke projecten en maatregelen in 2027-2030 geven concreet invulling aan het verbeteren en waar mogelijk verbreden van fietsvoorzieningen en welke bedragen zijn hiervoor per project of maatregel geraamd?

De verbetering en waar mogelijk verbreding van fietsvoorzieningen wordt in de periode 2027-2030 uitgevoerd via de projecten Fietspad Rotterdamseweg, Herenwerf, Rozemond, Gaagpad, Wipperskade/Veilingpad, Opwaarderen fietsstraat Westgaag, Reconstructie Hoornseweg (Metropolitane Fietsroute) en Maassluiseweg.

De geraamde investeringen per project zijn opgenomen in het investeringsoverzicht op pagina 36 tot en met 40 van de begroting. Met deze projecten wordt ingezet op het verbeteren van de verkeersveiligheid, het fietscomfort en de bereikbaarheid voor fietsers.

16. Geluid verkeer – p. 45
Wanneer wordt de geluidskaart geactualiseerd en welke maatregelen zijn in 2027-2030 voorzien voor locaties waar sprake is van verkeersgerelateerde geluidsoverlast?

De EU-Geluidbelastingkaart wordt volgens planning in Q1/Q2 2027 verwacht (deadline 30-6-2027).

Het Actieplan geluid volgt op de EU-Geluidbelastingkaart en wordt verwacht in Q2 2028. De vaststelling van de basisgeluidemissie (BGE) wordt eind 2028 verwacht. De totale kosten voor deze geluidproducten zijn circa €34.000,-

Op dit moment loopt het project geluidsanering. De volgende stap is de uitvoering van gevelmaatregelen. De kosten voor de uitvoering en maatregelen liggen rond de 200K (gesubsidieerd door het Rijk).

17. Groen – p. 41-42 en 126-127
Wat wil de gemeente in 2027-2030 concreet bereiken met onder meer meer groen en uitbreiding van ecologisch beheer, hoe wordt hierover gerapporteerd en welke middelen zijn beschikbaar voor deze doelen en voor het vervangen en herinrichten van verouderd openbaar groen?

In de periode 2027-2030 zet de gemeente in op het vernieuwen van verouderd openbaar groen en het verder vormgeven van ecologisch beheer. Daarbij is niet de ambitie om meer groen aan te leggen, maar om bestaande groenvoorzieningen waar nodig te vervangen, kwalitatief te verbeteren en, waar passend, om te vormen naar ecologisch groen.

Daarnaast is in 2026 via de PBW-cyclus aanvullend budget beschikbaar gesteld voor een eerste impuls voor de vernieuwing van openbaar groen. Momenteel wordt een inventarisatie uitgevoerd om de vervangingsopgave en de daarbij behorende financiële behoefte voor de komende jaren in beeld te brengen. Op basis hiervan wordt, indien nodig, een aanvullend budgetvoorstel aan de raad voorgelegd.

18. Klimaatadaptatie – p. 45-48
Welke ‘merkbare tussenstappen’ naar een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting worden in 2027-2030 gerealiseerd, hoe wordt de realisatie daarvan gemeten en gerapporteerd en welke middelen zijn hiervoor geraamd?

Merkbare tussenstappen richting een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting in de periode 2027-2030 zijn:

- *Het uitvoeren van **stresstesten**, waarmee kwetsbare locaties voor hitte, droogte en wateroverlast in beeld worden gebracht.*
- *Het ontwikkelen en toepassen van een **toetsingssysteem voor nieuwbouw-, herontwikkelings- en mogelijk bestaande bouwprojecten**, zodat deze voldoen aan de gemeentelijke ambities voor waterrobuust en klimaatbestendig bouwen.*
- *Het realiseren van meer klimaatadaptieve maatregelen in de openbare ruimte en bouwprojecten, zoals meer groen, schaduw en waterbergingscapaciteit.*
- *Het opstellen en implementeren van een gemeentelijk hitteplan.*
- *Het vergroten van de bewustwording van inwoners over klimaatadaptatie door middel van communicatie- en voorlichtingsactiviteiten.*

Meten en rapporteren

De voortgang wordt gemeten door:

- *de resultaten van de stresstesten en het inzicht in aandachtslocaties;*
- *het aantal projecten dat voldoet aan de criteria van het toetsingssysteem;*
- *de registratie van gerealiseerde klimaatadaptieve maatregelen in een digitale kaartomgeving;*
- *de uitvoering van het hitteplan;*
- *het aantal uitgevoerde communicatie- en voorlichtingsactiviteiten.*

Over de voortgang wordt gerapporteerd via de oplevering van projecten, de resultaten van de stresstesten, de digitale registratie van maatregelen en de reguliere voortgangsrapportages.

Geraamde middelen

- *Voor de uitvoering van stresstesten is in 2027 € 35.000 gereserveerd.*
- *Voor de ontwikkeling van het toetsingssysteem is circa € 50.000 beschikbaar vanuit het gereserveerde budget Klimaatadaptatie.*
- *Voor het hitteplan en de bewustwordingsactiviteiten zijn geen aanvullende financiële middelen geraamd; deze worden uitgevoerd binnen de beschikbare ambtelijke capaciteit.*

19. Energietransitie – p. 45-48
Welke concrete en meetbare tussenresultaten voor de energietransitie worden in 2027-2030 nagestreefd en wat is daarbij de uitgangssituatie of nulmeting? Welke maatregelen zijn specifiek voorzien voor huurders, waaronder huurders met energiearmoede, en welke middelen zijn voor de uitvoering beschikbaar?

Midden-Delfland werkt toe naar een CO_2-neutrale gemeente in 2050. Voor woningen is het bestaande meetbare tussendoel een vermindering van het aardgasgebruik met 20% in 2030 ten opzichte van 2010.

Om dit doel te bereiken wordt er in de periode 2027-2030 onder andere gewerkt aan het vaststellen en uitvoeren van het Warmteprogramma, het voortzetten van de aanpak voor woningisolatie en energiebesparing en verdere verduurzaming van de sociale huurvoorraad. Met WoonWest is afgesproken dat er in 2028 geen woningen met label E, F of G meer in de voorraad aanwezig zijn en dat in 2030 minimaal een derde van de voorraad aan de landelijke isolatiestandaard voldoet.

Voor huurders wordt samengewerkt met WoonWest en huurdersorganisaties. Voor huurders met een laag energielabel en/of energiearmoede zijn energiefix-maatregelen, energiecoaches en gerichte ondersteuning ingezet. Voor 2027 is ongeveer €650.000 aan CDOKE-middelen beschikbaar voor klimaat- en energiebeleid. De precieze inzet en financiële vertaling voor huurders en energiearmoede vanaf 2027 wordt verder uitgewerkt in het Warmteprogramma en de uitvoeringsagenda.

20. Restafvaltarief – p. 49-50
Wat zijn de financiële gevolgen in 2027-2030 van het met één jaar uitstellen van de invoering van het restafvaltarief, zowel voor de gemeentelijke begroting als voor de afvalstoffenheffing voor huishoudens?

Het met één jaar uitstellen van de invoering van het restafvaltarief leidt in 2027 tot een financieel nadelig effect van circa € 105.000. Dit bedrag komt bovenop de reguliere ontwikkeling van de kosten voor de afvalinzameling en -verwerking. De tarieven voor de afvalstoffenheffing worden gebaseerd op de totale kosten van de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Avalex en worden kostendekkend vastgesteld. Het financiële effect van het uitstel wordt daarom meegenomen in de berekening van de afvalstoffenheffing

Wat zijn de financiële consequenties per huishouden als gevolg van de extra kosten van 105.000,-- ?

Het financiële effect van het één jaar uitstellen van de invoering van het restafvaltarief bedraagt in 2027 circa € 105.000. Gedeeld door de 8.165 heffingseenheden komt dit neer op een indicatief gemiddeld bedrag van circa € 12,86 per heffingseenheid per jaar.

Dit bedrag betreft een rekenkundig gemiddelde en is niet gelijk aan de daadwerkelijke stijging van de afvalstoffenheffing per huishouden. De uiteindelijke gevolgen voor de tarieven zijn afhankelijk van de totale kosten van de afvalinzameling en -verwerking en de verdeling daarvan over de verschillende tariefcategorieën. De afvalstoffenheffing wordt kostendekkend vastgesteld.

21. Investeringen kapitaalgoederen – p. 126
Waarom zijn voor 2030 geen investeringen opgenomen voor riolering, bruggen en beschoeiingen en waarom zijn voor verkeer in 2027-2030 geen investeringen opgenomen?

Onlangs zijn voor bruggen en beschoeiingen inspecties uitgevoerd, deze worden nader beschouwd, op basis daarvan worden investeringen uitgezet in de begroting 2028-2031.

Investeringen voor verkeer zijn meegenomen in de budgetten van wegreconstructies.

Voor riolering zijn voor 2030 nog geen investeringen opgenomen, omdat het huidige Water- en Rioleringsprogramma (WRP) nog wordt herijkt op basis van nieuwe ontwikkelingen en opgaven. Hierbij spelen onder andere de vervanging van IBA's, klimaatadaptatie, hemelwatermaatregelen en persleidingen in waterkeringen een rol. In 2027 wordt een kostendekkingsplan opgesteld om te bepalen of aanpassingen in de programmering en financiële planning nodig zijn.

Programma 4 – Onderwijs

22. Passend en inclusief onderwijs – p. 54-55
Hoe wordt bij het uitgangspunt 'normaliseren in plaats van medicaliseren' geborgd dat kinderen met complexe ondersteuningsbehoeften tijdig passende ondersteuning of hulp krijgen?

Hiervoor is op casusniveau steeds een zorgvuldige afweging nodig. Wanneer laagdrempelige hulp onvoldoende toereikend blijkt, wordt alsnog zwaardere geïndiceerde hulp ingezet waar nodig. Zowel landelijk, regionaal als lokaal krijgt het uitgangspunt "normaliseren in plaats van medicaliseren" veel aandacht. Onze lokale inzet baseren we op ons beleidskader en actieplan Jeugd, dat uw raad vaststelde in september 2024 (zaaknummer 681088). Bij de toepassing van de wet hanteren wij de lokale verordening jeugd en beleidsregels (geactualiseerde verordening vastgesteld in januari 2026, zaaknummer 968229)

In het lokale beleidskader staat als een van de leidende principes het volgende: "Wij normaliseren en beschouwen niet elke kwetsbaarheid of moeilijkheid als een probleem."
Tegelijkertijd is ook een van de leidende principes in het beleidskader Jeugd de volgende: "Wij bieden de juiste hulp, op het juiste moment en op de juiste plek.

Onze hulp is zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig." Verder wordt regionaal aandacht besteed aan beschikbaarheid van jeugdzorg voor diegenen die dit echt nodig hebben. Het Sociaal Team, dat vanuit de Hervormingsagenda Jeugd de opdracht heeft een Stevig lokaal team te worden, speelt hierin een belangrijke rol. Uw raad is onlangs met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de plannen voor het Stevig Sociaal Team Midden-Delfland (brief 8 oktober 2026, kenmerk 1031072).

Met onder andere ons Sociaal Team, de intern begeleiders in het onderwijs, de samenwerkingsverbanden en andere samenwerkingspartners wordt op casusniveau gezocht naar de juiste afweging en balans. De uitgangspunten rondom normaliseren zijn er onder andere juist op gericht dat kinderen die dit echt nodig hebben, bijvoorbeeld kinderen met complexere ondersteuningsbehoeften, uiteindelijk sneller toegang kunnen krijgen tot specialistische jeugdhulp waar nodig. Met scholen en samenwerkingsverbanden wordt steeds meer wijkgericht/kerngericht gewerkt en wordt verkend wat nodig is om kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte zo thuisnabij mogelijk te ondersteunen.

Programma 5 – Sociaal domein en welzijn

23. Jeugdzorg – p. 57-58
Als belangrijk doel wordt het stabiliseren en terugdringen van de kosten van met name de jeugdzorg genoemd. Welke concrete maatregelen zijn in 2027-2030 voorzien om dit doel te bereiken en welke financiële effecten worden aan deze maatregelen toegerekend?

Vanaf 2028 wordt specialistische jeugdhulp regionaal opnieuw ingekocht. Een van de peilers van deze nieuwe periode is kostenbeheersing. Verder heeft de gemeente invloed door haar eigen Sociaal Team. In de raadsinformatiebrief Stevig Sociaal Team (brief 8 oktober 2026, kenmerk 1031072) wordt toegelicht hoe we deze invloed nog verder aanwenden vanaf 2027.

24. WIJ Midden-Delfland – p. 58
Welk bedrag is in 2027-2030 geraamd voor de genoemde doorontwikkeling van WIJ Midden-Delfland en waar is dit bedrag in de begroting terug te vinden?

Jaarlijks gaat het om een bedrag van €15.000,- voor communicatie- en campagnedoeleinden, en €52.000,- om de Wij-locaties en het Wij-platform operationeel te houden en door te ontwikkelen. Via de, recent door het college aan de raad, aangeboden Raadsinformatiebrief is uitgebreidere informatie gedeeld (brief kenmerk 1021076).

25. Kunst en cultuur – p. 60-61
Wat wordt in de passage over subsidieregelingen voor culturele organisaties bedoeld

met ‘kwalitatieve versterking’? Heeft dit betrekking op de kwaliteit van de culturele activiteiten zelf, op versterking van de sociale verbinding en het leefklimaat, of op beide?

De doelstelling van onze subsidieregeling Kunst, cultuur en sociale verbinding is door middel van incidentele subsidieverstrekking Kunst- en Cultuuractiviteiten te stimuleren en hiermee sociale verbinding en lokale identiteit te behouden en/ofte versterken, bij te dragen aan kwalitatieve versterking op het gebied van Kunst en Cultuur en ruimte te geven aan nieuwe initiatieven op het gebied van Kunst en Cultuur.

Programma 6 – Economische en sociale zaken

26. Vastgoed – p. 67
Wat wordt bedoeld met de ‘financiële uitwerking voor het gebruik van de voorziening vastgoed’ van € 114.800 en waar heeft dit bedrag betrekking op?

27. Armoede, schulden en re-integratie – p. 67-69
Welke concrete resultaten worden in 2027-2030 nagestreefd met het programma armoede en schulden en het re-integratiebeleid, hoe wordt gemeten en gerapporteerd of deze resultaten worden bereikt en welke middelen zijn hiervoor per jaar beschikbaar?

Aan het armoedebeleid wordt momenteel invulling gegeven met het meerjarenplan Geldzorgen, armoede en schulden, dat in januari 2024 door de raad is vastgesteld (kenmerk 528663). Een belangrijk doel is het vergroten van het bereik van de ondersteuning die vanuit de gemeente kan worden geboden. Onder andere door de ondersteuning laagdrempelig aan te bieden via de inlooppunten van Wij Midden-Delfland en het vereenvoudigen van de gemeentelijke informatie over verschillende regelingen. In het 1e kwartaal van 2026 is de raad met een RIB geïnformeerd over de meest recente resultaten en stand van zaken (Raadsinformatiebrief Geldzorgen, armoede en schulden, kenmerk 1002999). Er is een duidelijke stijging van het gebruik van de regelingen waargenomen. In 2027 wordt een onderzoek onder inwoners uitgevoerd om het huidige beleid te evalueren en input voor toekomstig beleid te verzamelen.

Ook het beleid gericht op re-integratie is vastgelegd in een beleidsplan. Dit plan is onlangs na evaluatie geactualiseerd en aan uw raad ter vaststelling voorgelegd (stukken maken deel uit van de raadscyclus van oktober). Een belangrijk doel is het verhogen van duurzame uitstroom uit een gemeentelijke uitkering en uit de evaluatie blijkt dat het beleid hierin succesvol is. Dit blijft een belangrijk doel voor de komende jaren. Aanvullend daarop is het verhogen van (maatschappelijke) participatie onder de inwoners die een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Het benodigde budget is onderdeel van de post re-integratie en participatie.

Programma 7 – Ruimtelijke ordening en wonen

28. Woningbouw – p. 11 en 72 e.v.
Op p. 11 stijgt het aantal woningen van 8.250 in 2026 naar 8.714 in 2030. Bij 2027 wordt een toename van 164 woningen vermeld, terwijl het totaal stijgt van 8.250 naar 8.396. Kan dit verschil worden verklaard? Welk deel van de woningtoename in 2027-2030 betreft daarnaast al concrete plannen en welk deel betreft nog een ambitie?

Voor het doel van de begroting nemen wij jaarlijks cijfers op gebaseerd op een eigen berekening op basis van de BRP cijfers. De tabel op pagina 11 is dus een rekenkundige prognose. Dit werkt niet door in de bedragen in de begroting. We hanteren bij concrete projecten (woonvisie en sportbehoefte) lokale onderzoeken. Daardoor is er een verschil.

Woningtoename is geen onderdeel van de openbare vergadering. U bent daar in beslotenheid over geïnformeerd.

Financiën en investeringen

29. ICT-investering – meerjarig investeringsoverzicht

conform het plan uit 2024. Waarvoor wordt deze € 200.000 in 2027 ingezet?

De € 100.000 is bedoeld voor het doorschuiven van een deel van het krediet voor Eigentijdse ICT. De middelen zijn nodig voor de verwachte kosten van de transitie naar een nieuwe ICT-dienstverlener, die eind 2027/begin 2028 wordt voorzien. Het bedrag dat in 2026 wordt doorgeschoven naar 2027 bedraagt € 100.000. In de begroting is dit bij de verwerking abusievelijk als € 200.000 opgenomen. Het gaat dus om hetzelfde bedrag dat van 2026 naar 2027 wordt doorgeschoven; het juiste bedrag voor 2027 bedraagt € 100.000.

30. Cyberbeveiligingswet – p. 97
Welke aanvullende organisatorische, bestuurlijke of technische maatregelen zijn in 2027 nodig om aan de Cyberbeveiligingswet te voldoen en zijn de daarvoor benodigde capaciteit en middelen in de begroting opgenomen?

We bereiden ons voor op de invoering van de Cyberbeveiligingswet door de huidige situatie te toetsen aan de wettelijke vereisten en verbetermaatregelen risicogestuurd te prioriteren. Op basis van de huidige inzichten wordt verwacht dat de hiervoor benodigde activiteiten binnen de bestaande begroting kunnen worden uitgevoerd. Als uit de verdere implementatie blijkt dat aanvullende capaciteit of middelen noodzakelijk zijn, wordt dit via de reguliere begrotingscyclus aan de raad voorgelegd.

31. Kasgeldlimiet – p. 100-101
In 2028 en 2029 wordt een overschrijding van de kasgeldlimiet verwacht. Op welk moment en aan de hand van welke criteria wordt besloten om kortlopende financiering om te zetten in langlopende financiering?

De verwachte overschrijding van de kasgeldlimiet in 2028 en 2029 betreft een prognose op basis van de huidige begrotingsuitgangspunten. Indien deze situatie

zich daadwerkelijk voordoet, wordt op basis van de actuele financieringsbehoefte en de geldende kaders (conform het treasurystatuut) bepaald welke financieringsvorm passend is.

32. Meerjarenperspectief – p. 7-16 en 202 e.v.
Kan worden aangegeven welke maatregelen ter verbetering van het meerjarenperspectief reeds financieel zijn verwerkt in de Begroting 2027-2030, wat per maatregel het financiële effect per jaar is en welk structureel saldo resteert na verwerking van deze maatregelen?

De huidige begroting is een afspiegeling van alle collegevoorstellen die door de raad zijn goedgekeurd. Eventuele financiële maatregelen m.b.t. de verdere toekomst zijn er nog niet.

Meetbaarheid en verantwoording

33. Beleidsdoelen en indicatoren – p. 5-6 en 231
De begroting bevat verschillende kwalitatief geformuleerde doelen, zoals verbeteren, versterken, vergroten en terugdringen. Waar zijn per programma de huidige situatie, het beoogde resultaat voor 2027-2030 en de indicator of andere maatstaf waarmee de realisatie wordt gevolgd terug te vinden? Hoe wordt hierover gedurende de bestuursperiode en bij de jaarrekening aan de raad gerapporteerd?

De begroting is opgebouwd uit programma's volgens het voorgeschreven format gebaseerd op 3 'W'-vragen. Elk programma bestaat uit de vragen; Wat willen we bereiken?, Wat gaan we daarvoor doen? En Wat mag het kosten? Deze indeling komt ook (verplicht) terug in de jaarrekening. Daar wordt dan verantwoording afgelegd over wat er bij de 'W'-vragen uit de begroting in werkelijkheid is gebeurd.